

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Fundamenta Durandi convelluntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

cati: Intellectus & voluntas virtualiter solum aut eminenter à natura divina distinguuntur: Ergo puritati & infinitati divinæ naturæ non præjudicat, quod divinæ processiones ab intellectu voluntate, tanquam à principio proximo immediate procedant, & à divina natura radicaliter tantum & mediate.

§. III.

Fundamenta Durandi convelluntur.

71. **O**bjicies primò: SS. Patres Hilarius in lib. de Synodis, Damascenus lib. 1. de fide cap. 8. vocant processionem Filij, *opus naturæ*. Et D. Augustinus 15. de Trin. cap. 20. ait: *Verum per quod omnia facta sunt, esse Filium Dei naturæ*: Ergo ex SS. Patribus, processio Verbi in Divinis, est immediate à natura, & non ab intellectu.

72. Respondeo concessio Antecedente, negando Consequentiam: nam generatio Verbi dicitur à SS. Patribus esse *opus naturæ*, aut à natura, quia est ab illa ut à principio radicali, medio intellectu ut virtute proximâ; vel quia est per ipsum intelligere, quod est constitutum divinæ naturæ, ut in Tractatu de attributis ostendimus. Addo quod SS. Patres locis citatis agunt contra

Diff. 2. art. 1. Arrianos, qui dicebant processionem Filij esse liberam, atq; adeò Verbum divinum esse creaturam; quibus ut se opponant, dicunt illam esse *opus naturæ*, hoc est necessarium & naturale, non verò liberum: non autem intendunt docere illam esse à natura divina tanquam à proximo & immediato principio.

73. Objicies secundo: Etiam si intellectus & voluntas maneat extra constitutionem formalem principij quo divinarum processionum, & istæ sint immediate à natura, potest tamen sufficiens ratio ordinis processionum assignari: Ergo ruit præcipuum fundamentum nostræ sententiæ. Consequentia patet ex supra dictis, Antecedens verò probatur. Etsi attributa divina immediate à natura, hoc est non mediâ potentia dimanent, potest tamen sufficiens ratio reddi, cur unum immediatius quàm aliud naturæ conveniat, & cur unum mediante alio dimanet ab illa: Ergo etiam si Filius & Spiritus Sanctus absq; mediatione intellectus & voluntatis producantur ad intra, poterit sufficiens ratio assignari ordinis divinarum processionum; & cur una aliam supponat, & mediante illâ conveniat.

74. Respondeo negando Antecedens, ad cujus probationem, nego Consequentiam & paritatem. Ratio discriminis est, quia proprietates non petunt medijs principijs proximis à natura dimanare; & licet aliquando una mediante aliâ connectatur cum natura, prima tamen immediate illi convenit; ac proinde ut assignetur ordo dimanationis in proprietatibus, necessarium non est ad principia proxima illis priora recurrere: actus autem seu operationes conveniunt naturæ, quæ est remotum & radicale principium, medijs principijs proximis: ac proinde ratio ordinis inter operationes non potest reddi ex natura immediate, sed medijs principijs proximis operationibus, sive realiter à natura distinctis, qualiter in creatis contingit, sive eminenter seu virtualiter, qualiter contingit in Deo.

75. Objicies tertio: Secundum idem proportionaliter debet fecunditas generativa competere creaturis & Deo: Sed fecunditas generativa in creaturis reperta, non convenit illis per intelle-

A ctum & voluntatem; creature enim purè spirituales generationis capaces non sunt; creature autem corporales & mixtæ, qualis est homo, non per intellectum & voluntatem, sed per aliam potentiam generant sibi simile: Ergo vis generativa non convenit Deo, ratione intellectus, sed ex ipsa naturæ fecunditate immediate procedit.

Respondeo distinguendo Majorem, illam concedo de creaturis purè spiritualibus, nego autem de creaturis corporalibus: quia licet creaturis primi generis non comparat facultas generativa substantialis, convenit tamen illis vis generativa accidentalis: productio enim verbi creati est quædam intelligibilis generatio, unde communiter dicitur, ab intellectu & obiecto pari notiam, partus autem generatione significat. Et licet hujusmodi generatio accidentaliter sit, & generatio rerum corporalium sit substantialis; non huic, sed illi debet divina generatio assimilari: tum quia Deus est natura intellectus: tum etiam quia quæ illi attribuantur, debent esse per similitudinem & analogiam ad perfectiores creaturas, quales sunt spirituales & intellectuales. Addo quod hoc argumentum Durandi, facile potest in ipsum retorqueri, hoc modo. Secundum idem proportionaliter debet fecunditas generativa competere creaturis & Deo.

C Sed fecunditas generativa in creaturis reperta, non convenit illis immediate à natura, sed mediante aliquâ potentia: Ergo & in Deo. Deniq; sic arguit Durandus. Qualis est ordo rei inter realiter differentia, talis est ordo rationis inter differentia ratione: Sed ubi intellectus & voluntas differunt realiter, productio est realiter vi naturæ, non autem intellectus aut voluntatis: Ergo sic est in Deo, in quo intellectus & voluntas solum differunt ratione.

Respondeo negando Minorem intellectum universaliter: in Angelis enim, in quibus intellectus & voluntas realiter differunt, productio non est vi naturæ immediate, sed vi intellectus & voluntatis, ut constat ex dictis: similiter autem divinæ productionis, non debet esse ad res corporales, sed ad res spirituales, proportionem assignatam. Potestq; fieri instantia contra Durandum: nam ubi substantia & natura differunt realiter, productio non est vi substantiæ principij formalis; & tamen in illa sententia productio divina ad intra habet principium quo proximo personalitatem divinam, nempe generationem Paternitatem: Ergo tenet Durandus solvere argumentum factum.

§. IV.

Impugnantur alie sententia, & vera sententia.

E Dico secundo: Principium quo, sive remotum, sive remotum divinarum processionum, non est sola relatio, nec sola perfectio absoluta. Ita D. Thomas infra quæst. 41. art. 5.

Probatur prima pars duplici ratione, quæ ibidem insinuat. Prima est: Principium quo actionis generativæ aut productivæ, est id in quo generatum aut productum producenti assimilatur; cum intentio agentis ea sit, ut terminum productum sibi assimilet in principio quo agit: Apertum producta personis producentibus non in relatione, sed in absoluto assimilantur: Ergo non relatio, sed perfectio absoluta connotans relationem, est principium quo processionum in Deo.

Secunda ratio D. Thomæ est: Proprietates relative